

Recenzja pracy doktorskiej
mgr Małgorzaty Kołodziejczyk

Prof. nadzw. dr hab. Michał Micker

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina: instrumentalistyka

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi , Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 12 lipca 2019 roku.

Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz.U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz.U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz.1365, art.14 ust. 2 pkt. 2.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie , podjętej na posiedzeniu w dniu 19 października 2011 roku w sprawie :

- wszczęcia na wniosek Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, specjalność altówka ;
- wyznaczenia recenzenta;

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017r. , poz.1789) oraz par.1 ust. 1-5 Rozporządzenia ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora

, (Dz. U. 2018 poz.261)Rada Wydziału posiada uprawnienia do prowadzenia przewodów na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Pismo, informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk pod tytułem *Twórczość altówkowa Rebekki Clarke i Lilian Fuschs-podobieństwa i różnice* zostało sygnowane datą 9 listopada 2011 roku i podpisem dziekana Rady Wydziału Instrumentalnego– dr hab. Agaty Jareckiej prof. .AM

Do pisma dołączona została następująca dokumentacja:

- kserokopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 19 października 2011 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego przez mgr Małgorzaty Żak;
- protokół Komisji Skrutacyjnej z dnia 19 października 2011 roku – dotyczy treści punktu pierwszego;
- kserokopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 19 października 2011 roku o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej mgr Małgorzaty Żak;
- protokół Komisji Skrutacyjnej dotyczący treści punktu trzeciego;
- 1 egzemplarz pracy doktorskiej;
- 1 egzemplarz dokumentacji dorobku kandydatki (wykaz prac twórczych i dorobku artystycznego itd.);
- wyciągi z protokołów posiedzeń Rady Wydziału;
- listy obecności członków Rady Wydziału;
- lista zaliczanych do minimum kadrowego w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie instrumentalistyka, którzy złożyli pisemne oświadczenie w Akademii Muzycznej w Łodzi.

Złożona przez kandydatkę, mgr Małgorzaty Kołodziejczyk, praca doktorska, oraz dokumentacja dorobku w pełni odpowiadają wymaganiom ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017r. , poz.1789) oraz par.1 ust. 1-5 Rozporządzenia ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, (Dz. U. 2018 poz. 261).

Według protokołu Komisji Skrutacyjnej, powołanej do obliczenia wyniku głosowania w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego w dziedzinie artystycznej instrumentalistyka dla mgr Małgorzaty Kołodziejczyk – liczba uprawnionych członków Rady wynosi 27 osób. Obecnych na posiedzeniu było 15 uprawnionych członków Rady. Oddano 15 głosów ważnych: 14 „za” wszczęciem przewodu doktorskiego. Głosów przeciwnych 1 i wstrzymujących brak. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

W wyniku głosowania w sprawie wyznaczenia mojej osoby na recenzenta przewodu doktorskiego, przy uprawnionych do głosowania 27 członkach Rady, a obecnych 15 uprawnionych, wniosek został przyjęty (14 osób „za” przyjęciem mojej kandydatury, jeden wstrzymujący). Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art.18 ust. 2 pkt.1 i 2, Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk.

Dane o kandydatce

Małgorzata Kołodziejczyk urodziła się 15.04.1984 roku w Dębicy. Naukę gry na skrzypcach rozpoczęła w dwunastym roku życia w PSM I stopnia im. Krzysztofa Pendereckiego w Dębicy , kontynuując w PLM im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie. W 2008 roku ukończyła studia magisterskie w klasie altówki Michała Mickera we wrocławskiej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego uzyskując dyplom z wynikiem bardzo dobrym. W tym samym roku rozpoczęła studia doktoranckie w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Podczas swojej edukacji muzycznej doskonaliła grę na altówce pod okiem takich wybitnych profesorów jak ; Stefan Kamasa, Piotr Reichert, Claude Lelong, Christian Euler, Ilan Schula, czy Andreas Georgotas. Była czynną uczestniczką w warsztatach orkiestrowych prowadzonych przez prof. Stanisława Krawczyńskiego w Niemczech, w Polsce oraz na Węgrzech. Podczas studiów brała udział w dwóch konkursach Małych Form Instrumentalnych organizowanych przez Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Oprócz tego w 2008 roku brała udział w Ogólnopolskim Konkursie Altówkowym im. Jana Rakowskiego w Poznaniu. Jako muzyk orkiestrowy współpracowała z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Wrocławskiej a w 2009 roku zdała pozytywnie egzamin do Orkiestry Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu, z której

niestety zrezygnowała z powodu rozpoczęcia w tym samym czasie pracy jako nauczyciel gry na skrzypcach i altówce w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Krzysztofa Pendereckiego w Dębicy. Od 2010 roku rozpoczęła pracę również jako nauczyciel gry na skrzypcach i altówce w Szkole Muzycznej I stopnia w Ropczycach, wprowadzając w obu szkołach naukę gry na altówce od siódmego roku życia. Doktorantka uczestniczyła w wielu kursach międzynarodowych i warsztatach metodycznych dla nauczycieli. Podczas uczestnictwa w kursach metodycznych wygłosiła publicznie referaty pt. *Rozwój muzyczny artysty - muzyka* oraz *Biopsychiczne podstawy rozwoju artysty - muzyka*.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk pod tytułem *Twórczość altówkowa Rebekki Clarke i Lillian Fuchs -podobieństwa i różnice* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

1. *Rebecca Clarke – Sonata na altówkę i fortepian*
2. *Rebecca Clarke – Untitled na altówkę i fortepian*
3. *Rebecca Clarke – I'll Bid My Heart Be Still na altówkę i fortepian*
4. *Lillian Fuchs – Sonata Pastorale na altówkę i fortepian*
5. *Lillian Fuchs – Etiuda nr 6 Risentito ze zbioru 16 Fantasy Etudes na altówkę solo*
6. *Lillian Fuchs – Etiuda nr 2 Allegretto, Etiuda nr 11 Dolendo, Etiuda nr 12 Amabile ze zbioru Fifteen Characteristic Studies na altówkę solo*

Wykonawcy: Małgorzata Kołodziejczyk - altówka , Tomasz Kaszuba - fortepian

Nagranie zostało zrealizowane w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, w 2017 roku. Niestety nie zostały podane dokładne informacje o terminie dokonania nagrania, a także kto był ich realizatorem.

Interpretacje i wybór wyżej wymienionego programu stanowi udatną próbę podjęcia wyzwania w dorobku artystycznym mgr Małgorzaty Kołodziejczyk. Nagranie sonaty na altówkę i fortepian Lilliane Fuchs jak i etiud jest prawdopodobnie pierwszą próbą rejestracji w historii polskiej fonografii. Sonata ta niewątpliwie rzadko pojawia się w programach występów uznanych altowiolistów. Z kolei sonata jak i dwie miniatury Rebekki Clarke są chętnie wykorzystywane w nagraniach jak i w programach recitali . Nagranie tej sonaty ukazuje z pewnością talent wykonawców. Dzieło to jest sztandarową pozycją, jeżeli chodzi o współpracy kameralną wykonawców i przede wszystkim tutaj należy szukać najwyższej wartości wykonania. Na uwagę zasługuje interesujący, choć czasami mało zróżnicowany dźwięk altówki. Niestety słychać czasami niedociągnięcia intonacyjne, jak i w niektórych miejscach można zauważyć chaotyczną współpracę z pianistą. W moim odczuciu zabrakło podobnego zrozumienia formy, jak i odczytania intencji kompozytorki przez wykonawców. Uważam, że wykonawcy nie do końca w pełni obrazują kategorie ekspresywne, emocjonalną zmian ekspresji jak i niezliczoną ilość odcieni kolorystycznych zawartej w tej sonacie. Z kolei koncepcja artystyczna nagranych dwóch miniatur Rebekki Clarke, jak i sonaty Lilliane Fuchs, przekonuje od pierwszej nuty. Możemy odczuć logikę formalną koncepcji artystycznej, naturalność narracji muzycznej, jak i wewnętrzne przekonanie do wspólnych odczuć estetycznych wykonawców. Cieszy fakt, że doktorantka podjęła się nagrać trudne i mało znane etiudy Lilliane Fuchs. Zadania techniczne potrzebne do wykonania takich etiud, wymagają dużych umiejętności technicznych jak i interpretacyjnych. Tutaj należy podkreślić, że doktorantka zagrała to bardzo dobrze i przekonująco. Wszystkie trudności techniczne pokonuje z dużą łatwością. Całość płyty jest nagrana poprawnie, choć samej realizacji brakuje dobrej jakości dźwięku. Proporcje brzmieniowe generalnie są dobre poza kilkoma miejscami, gdzie w moim odczuciu fortepian wychodzi zbyt ekspansywnie dźwiękowo.

Opis dzieła jest komplementarnym uzupełnieniem nagrania i trafnie dokumentuje tezę podobieństwa i różnic tych dwóch kompozytorek. Należy zwrócić uwagę na znakomity i trafny dobór materiału badawczego , który ukazuje szerokie spektrum dokumentowanej tematyki. Doktorantka dokonała kwerendy w wielu zasobach archiwalnych. Rozprawa doktorska zatytułowana *Twórczość altówkowa Rebekki Clarke i Lillian Fuchs-podobieństwa i różnice* składa się z pięciu rozdziałów, wprowadzenia, podsumowania, bibliografii i aneksu. Praca liczy sobie 249 stron . Należy podkreślić niezwykle interesujący dobór materiału badawczego z punktu widzenia muzyka altowiolisty. Pozwala to tym samym

ukazanie szerokiego spektrum dokumentowanej tematyki pracy doktorskiej. Doktorantka dokonała świadomej decyzji badanych utworów, dokonując selekcji dzieł, które nie były często publikowane wcześniej. Fakt ten, podobnie jak włącznie do komentarzy konkluzji z osobistych rozmów, którzy osobiście znali same kompozytorki, wysoce podnosi walor naukowy omawianej pracy doktorskiej.

Rozdział pierwszy zatytułowany został *Kobieta - kompozytorka w świetle zróżnicowanych kontekstów*. Składa się on z trzech części. Autorka wprowadza Czytelnika w temat, opisując sytuacje kobiet kompozytorek w świetle różnych kontekstów o podłożu psychologicznym, biologicznym czy środowiskowym. Autorka w trafny sposób inicjuje badania pod kątem uwarunkowań społeczno - obyczajowych i biopsychicznych na późniejszą konstruktywność komponowanych utworów omawianych w tej pracy. Tym samym potwierdza swoje założenia kreśląc celowość całego materiału badawczego..

Drugi rozdział nosi tytuł *Muzyka XX wieku*. Rozdział składa się z trzech części. Podobnie, jak miało to miejsce w części pierwszej, jest tu wykorzystywana literatura przedmiotu. Autorka charakteryzuje najważniejsze zagadnienia dotyczących przemian w muzyce na przełomie stuleci i dwudziestego wieku. Skupia się przede wszystkim panującej sytuacji w Anglii i Stanach Zjednoczonych, a tym samym kwestii inspiracji dla dwóch kompozytorek Rebekki Clarke i Lilliane Fuchs, które są głównymi bohaterkami omawianej dysertacji.

Rozdział trzeci został zatytułowany *Rebecca Clarke - a czwarty Lillian Fuchs*. Rozdziały te są bardzo rozbudowane i składają się z trzech obszernych części. Doktorantka ukazuje kompletny życiorys kompozytorek. Skupia się na analizie poszczególnych utworów gdzie porusza ważne elementy związane z warstwą strukturalną, jak i w późniejszej fazie - jej realizacją. W mistrzowski sposób charakteryzuje ich formę w kontekście aspektów wykonawczych, co finalnie definiuje oryginalny język muzyczny omawianych kompozytorek.

Rozdział piąty, zatytułowany *Analiza badań porównawczych nad twórczością altówkową Rebekki Clarke i Lillian Fuchs oraz czynnikami wpływającymi na stopień zróżnicowania wybranych dzieł kompozytorek*. Rozdział ten jest bardzo rozbudowany i składa się z czterech obszernych części. Niewątpliwie, jest on najbardziej kluczową częścią rozprawy doktorskiej. Wartym podkreślenia jest fakt, że Autorka analizę porównawczą w kontekście zawartych wcześniej treści formułuje samodzielnie. Dowodzi tym samym bardzo

dobrych zdolności analityczno-teoretycznych badanych utworów. Problemy jak i wnioski przeprowadzonych badań, w kontekście tematu pracy przeprowadzone są bardzo szczegółowo. Tym samym pokazuje, że współczesny wykonawca musi dotrzeć do istoty dzieła, intencje kompozytora, stanowiące w ostatniej fazie pracy nad utworem jego interpretację.

Pracę wieńczy *Podsumowanie* i *Bibliografia*. Konkludując, należy stwierdzić, że wszystkie podobieństwa i różnice omawianych dzieł Rebekki Clarke i Lilliane Fuchs zostały świetnie uchwycone, a metodologia pracy, bazująca na różnorodnym materiale porównawczym jest tu wyjątkowo trafna.

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Małgorzaty Kołodziejczyk stanowi wartościowy element służący popularyzacji niezwykle interesującej twórczości Rebekki Clarke i Lilliane Fuchs. Praca doktorska została pod względem kompozycji tematu prawidłowo i merytorycznie opracowana. Zawiera głęboką wiedzę nie tylko instrumentalną ale przede wszystkim analitycznie teoretyczną. Wynikająca z treści opisu wiedza autorki w pełni wykazuje znajomość przedmiotu prezentowanej tematyki. Można stwierdzić, że badane dzieła należą do najlepszych utworów altówkowych muzyki XX wieku, a prezentacja dzieła artystycznego, potwierdza zadowalające umiejętności instrumentalne doktorantki.

W związku z powyższym stwierdzam, że przedłożona praca spełnia wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytule oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.
Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

dr hab. Michał Micker Prof. AM

